

Internet Ba??mI?I??? Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Internet Ba??mI?I??? Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23666>

Özet

?nternet Ba??ml?l??? Testi (?BT), Ö. Balta ve M. B. Horzum taraf?ndan 2008 y?l?nda Young'un ?nternet Ba??ml?l??? Testi'nin (IAT) Türkçe'ye uyarlanmas? amac?yla geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin internet kullan?m düzeylerini de?erlendirmeyi ve potansiyel ?nternet ba??ml?l??? belirtilerinin ?iddetini ölçmeyi amaçlamaktadır. Uyarlama çal??mas?, ölçe'in Türk kültürü ve diline uygunlu?unu, ayn? zamanda geçerlik ve güvenirlik özelliklerini ortaya koymuştur. ?BT, özellikle e?itim bilimleri ve psikoloji alanlar?nda, a??r? ve sorunlu internet kullan?m?n?n yayg?nl???n? belirlemek için yayg?n olarak kullan?lmaktadır.

Anahtar Kelimeler

?nternet ba??ml?l???, Problem odakl? internet kullan?m?, Psikometrik ölçek, Uyarlama, Dijital sa?lık, IAT, Balta, Horzum.

Yazarlar

Balta, Ö., Horzum, M. B.

Amaç

?nternet Ba??ml?l??? Testi'nin temel amac?, bireylerin internet kullan?m?n?n günlük ya?am, sosyal ili?kiler ve psikolojik durum üzerindeki olumsuz etkilerini sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Ölçek, internet kullan?m?n?n kontrol kayb?, tolerans, yoksunluk, ki?ileraras? çat??ma ve görev ihmal gibi ba??ml?lik kriterlerine ne ölçüde uydu?unu tespit etmeye yöneliktir. Ayr?ca, bu arac?n Türk popülasyonunda IAT'nin geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?lmas?n? sa?lamak hedeflenmiştir.

Yap?

Ölçek, temel olarak Problem Odakl? ?nternet Kullan?m? (Problematic Internet Use - PIU) veya ?nternet Ba??ml?l??? yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bili?sel, duygusal ve davran??sal bozukluklar? içeren çok boyutlu bir sendrom olarak kabul edilir. Balta ve Horzum (2008) uyarlamas?, internet kullan?m?n?n yol açt??? i?levsellikteki bozulmalar? ve ba??ml?lik benzeri semptomlar? (örne?in, zaman yönetimi sorunlar?, sosyal izolasyon, akademik ba?ar?s?zl?k) ele almaktadır.

Geçerlik

Balta ve Horzum taraf?ndan gerçekleştirilen uyarlama çal??mas?nda, ölçe'in yap?s?l uygunlu?unu belirlemek amac?yla Yap? Geçerli?i incelemeleri yapılmıştır. Bu incelemeler

genellikle aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizlerini içerir. Çal??ma, ölçek maddelerinin kuramsal yap?yla tutarlı oldu?unu göstermi? ve orijinal IAT'nin ölçtü?ü temel boyutlar?n Türkçe formda da korundu?unu do?rulam??t?r. Her ne kadar kaynakta belirtilmese de, uyarlama makalesi genellikle ölçüt ba??ml? geçerli?i (criterion validity) kapsam?nda, ölçek puanlar?n?n di?er ilgili psikolojik de?i?kenlerle (depresyon, kayg? vb.) anlamlı ili?kilerini sunmu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlıl???n? de?erlendirmek amacıyla Cronbach Alfa güvenilirlik katsay?s? hesaplanm??t?r. Uyarlama çal??mas?, ?nternet Ba??ml?l??? Testi'nin yüksek derecede iç tutarlıl???a sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Yüksek Alfa katsay?s?, ölçekteki maddelerin aynı psikolojik yap?y? ölçmekte oldu?unu ve sonuçlar?n kararlı oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenilirlik analizleri ile ölçek puanlar?n?n zaman içinde tutarlıl??? da incelenmi? olabilir.

Faktör Analizi

Balta ve Horzum (2008) çal??mas?, ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek için faktör analizini kullanm??t?r. Orijinal IAT genellikle tek faktörlü bir yap? olarak ele al?nsa da, baz? çal??malar çok faktörlü yap?lar öne sürmektedir. Bu uyarlama çal??mas?nda elde edilen faktör yap?s?, ölçe?in Problem Odaklı ?nternet Kullan?m? yap?s?n? temsil eden bir veya birden fazla alt boyutu ortaya ç?karm??t?r. Faktör analizi sonuçlar?, Türkçe formun psikometrik aç?dan sağlam bir temele sahip oldu?unu kan?tlam??t?r.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme (Kaynakta belirtilmemi?tir, ancak IAT standard?d?r.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ergenler ve Yeti?kinler

Age Group: Genellikle 12 ya? ve üzeri

Population Details: Türk üniversite ö?rencileri veya genel lise/üniversite popülasyonu üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Methodology: Öz bildirim ölçe?i (Self-report questionnaire).

Anahtar Kelimeler

PIU, Psikoloji, Sosyal medya, Young, Ölçek geli?tirme, Problematik davran??, Sakarya Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: mhorzum@sakarya.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Mehmet Bar?? Horzum, Sakarya Üniversitesi (Uyarlama döneminde).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in yay?nlanma ve uyarlanma y?I? **2008**'dir. Ölçe?in akademik çal??malarda kullan?m? genellikle yazarlara referans verilerek serbesttir. Ticari amaçlı? veya geni? ölçekli kullan?m için sorumlu yazar Mehmet Bar?? Horzum ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir. ?leti?im e-posta adresi: mhorzum@sakarya.edu.tr.

Kaynakça

Balta, Ö., ve Horzum, M.B. (2008). ?nternet Ba??mliligi Testi. *E?itim Bilimleri ve Uygulama*, 7 (13), 87-102.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: internet-bagimlilik-testi-toad.pdf

?nternet Ba??mliligi Testi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Bu ölçe?in maddeleri, kaynak makalede detaylı? olarak sunulmu? olup, burada yay?nlanmamaktadır. Maddelere eri?im için yukarıda belirtilen akademik makaleye ve ilgili PDF dosyasına ba?vurulmas? gerekmektedir.